

Kultūras ministrija

Rokasgrāmata
valsts pārvaldes grafiskā
standarta izmantošanai
kultūras nozarē

2018, Rīga

Ievads	2
I Logotips.....	3
1.1. Izmantošanas nosacījumi	3
1.1.1. Minimālais izmērs lielajam valsts ģerbonim (ministrijai)	3
1.1.2. Minimālais izmērs papildinātajam mazajam valsts ģerbonim (padotības iestādēm)	4
1.1.3. Sarkanā krāsas laukuma izmantošana	4
1.1.4. Brīvais laukums ap ģerboni	5
1.1.5. Savietošana ar citiem logotipiem	6
1.1.6. Ģerboņa izmantošana uz krāsaina fona	7
II Korporatīvā krāsa	8
2.1. Izmantošanas nosacījumi	8
2.1.1. Kā atrast pareizo krāsu	8
2.2. Biežāk pieļautās kļūdas.....	9
2.2.1. MS Office standarta sarkanās krāsas izmantošana	9
III Burtveidoli	9
3.1. Izmantošanas nosacījumi	10
3.1.1. Times New Roman	10
3.1.2. Verdana	10
3.1.3. Times New Roman Italic	10
3.2. Biežāk pieļautās kļūdas.....	10
3.2.1. Nekonsekvence	10
3.2.2. Nelatviskotu burtveidolu izmantošana	10
IV Papildu informācija	11
4.1. Ģerboņa makets.....	11
4.2. Vienotās identitātes krāsas	11
4.3. Ilustratīvie paraugi.....	11

Ievads

Kopš 2015. gada visām Latvijas valsts pārvaldes iestādēm ir vienota vizuālā identitāte. Tās centrā ir valsts ģerbonis, bet katrai nozarei piešķirta raksturojošā krāsa no Latvijas dabas krāsu paletes.

Pienākums izmantot vienotu vizuālo identitāti noteikts Likumā „Par Latvijas valsts ģerboni”. Likumā noteikts, ka iestādes savā vizuālajā identitātē drīkst lietot valsts ģerboni, bet nedrīkst lietot citu ģerboni, zīmi, emblēmu vai logo.

Valsts pārvaldes iestāžu vienotas vizuālās identitātes grafiskais standarts (turpmāk – Grafiskais standarts) ir pieejams Ministru kabineta tīmekļa vietnē:

https://www.mk.gov.lv/file/Valsts_parvaldes_grafiskais_standarts_2014.pdf

Šajā rokasgrāmatā atradīsiet kopsavilkumu par būtiskākajiem grafiskā standarta nosacījumiem attiecībā uz vienotās vizuālās identitātes lietošanu. Rokasgrāmatā aprakstīts, kā pareizi lietot logotipu un nozares krāsu, kā arī kā pareizi izvēlēties burtveidolu. Savukārt rokasgrāmatas noslēgumā atradīsiet norādes, kur meklēt detalizētāku informāciju.

I Logotips

Valsts pārvaldes iestāžu vienotas vizuālās identitātes pamatā ir Latvijas valsts ģerbonis, kas papildināts ar katru nozari raksturojošu krāsas laukumu. Kultūras nozarei šī krāsa ir Latvijas magones sarkanā.

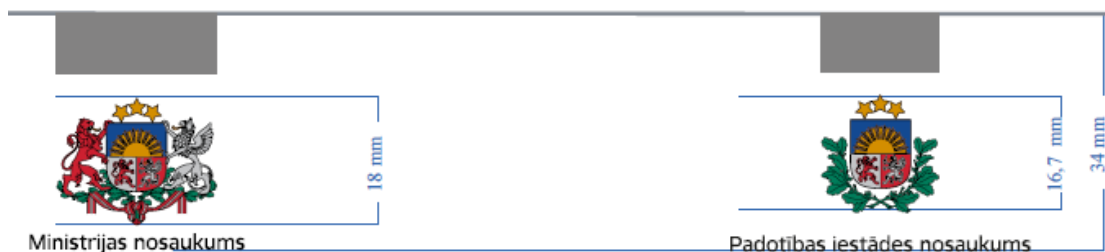
Ministru kabinets, ministrijas un Valsts kanceleja izmanto lielo valsts ģerboni, padotības institūcijas – papildināto mazo valsts ģerboni.

Atkarībā no nepieciešamības iespējams izmantot logotipa versiju ar pilnkrāsu ģerboni vai tikai ar kontūrzīmējumu, kā arī versiju ar un bez sarkanā krāsas laukuma.

1.1. Izmantošanas nosacījumi

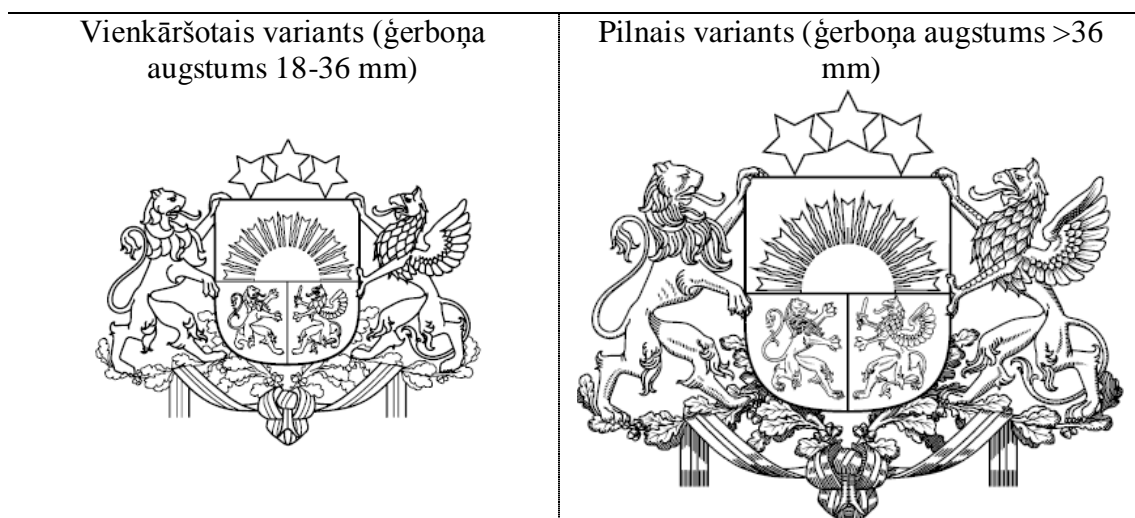
1.1.1. Minimālais izmērs lielajam valsts ģerbonim (ministrijai)

Ģerboni nedrīkst izmantot, ja tas ir mazāks par 18 mm augstumā. Savukārt visam logotipam kopumā ar sarkano krāsas laukumu jābūt vismaz 34 mm augstam.

Ja ģerboņa augstums ir no 18 līdz 36 mm, jāizmanto vienkāršotais variants – tam ir mazāk izzīmētas smalkās detaļas.

Ja ģerboņa augstums pārsniedz 36 mm, jāizmanto ģerboņa pilnais variants. Visa logotipa augstumam kopā ar sarkano krāsas laukumu jābūt vismaz 68 mm.

Paraugā izmantots kontūrzīmējums, bet šie paši nosacījumi attiecas uz pilnkrāsu versiju.

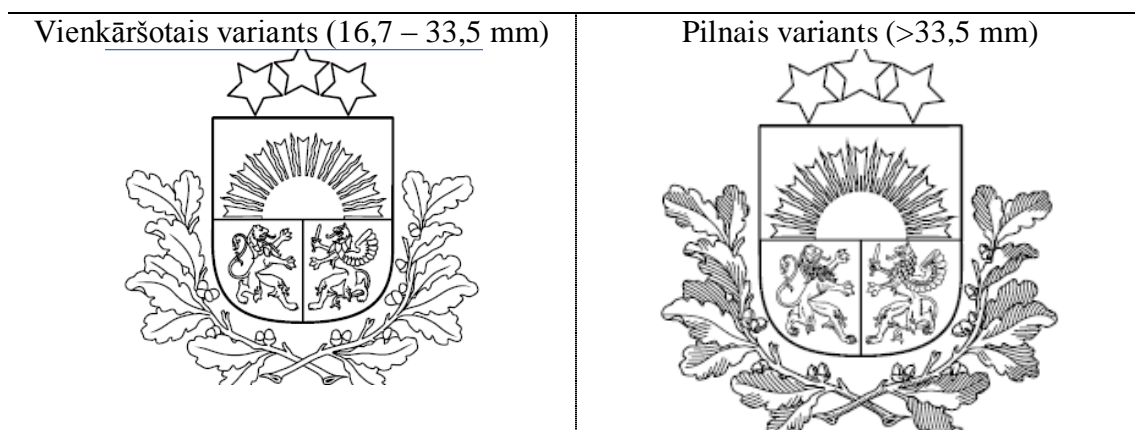
1.1.2. Minimālais izmērs papildinātajam mazajam valsts ģerbonim (padotības iestādēm)

Papildināto mazo ģerboni nedrīkst izmantot, ja tas ir mazāks par 16,7 mm augstumā. Savukārt visam logotipam kopumā ar sarkano krāsas laukumu jābūt vismaz 34 mm augstam.

Ja ģerboņa augstums ir no 16,7 līdz 33,5 mm, jāizmanto vienkāršotais variants – tam ir mazāk izzīmētas smalkās detaļas.

Ja ģerboņa augstums pārsniedz 33,5 mm, jāizmanto ģerboņa pilnais variants. Visa logotipa augstumam kopā ar sarkano krāsas laukumu jābūt vismaz 68 mm.

Paraugā izmantos kontūrzīmējums, bet šie paši nosacījumi attiecas uz pilnkrāsu versiju.

1.1.3. Sarkanā krāsas laukuma izmantošana

Logotipa versiju ar sarkano krāsas laukumu virs ģerboņa drīkst izmantot tikai tad, ja sarkanais laukums ir izvietots pie pašas dokumenta vai priekšmeta augšējās malas.

Virs sarkanā krāsas laukuma nav pieļaujams brīvs laukums vai cits saturs. Tāpēc, piemēram, dokumentiem, kurus paredzēts drukāt uz parasta printera, šo logotipa versiju nedrīkst izmantot, jo parastie printeri nevar nodrošināt apdrucku līdz pašai lapas malai. Ja tomēr ir nepieciešams izdrukāt dokumentu ar šo logotipa versiju uz parasta printera, lapas augšējā mala, uz kuras nav apdruckas (pat, ja tie ir daži milimetri), rūpīgi jānogriež.

Pareizi	Nepareizi
	

1.1.4. Brīvais laukums ap ģerboni

Jo lielāks ir brīvais laukums ap ģerboni, jo stiprāka ir vizuālā identitāte. Grafiskajā standartā ir noteikts minimālais brīvais laukums – tajā nedrīkst atrasties nedz citi logotipi, nedz teksti un attēli.

 <p data-bbox="341 1503 679 1541">Ministrijas nosaukums</p>	<p>Ja tiek izmantota logotipa versija bez sarkanā krāsas laukumu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – virs ģerboņa un tā sānos brīvs jāatstāj X attālums (ģerbonī atbilst vairoga daļai ar sauli un trim zvaigznēm) – zem ģerboņa brīvs jāatstāj Z attālums (ģerbonī atbilst vairoga daļai ar sauli)
 <p data-bbox="341 1951 679 1989">Ministrijas nosaukums</p>	<p>Ja tiek izmantota logotipa versija ar sarkano krāsas laukumu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sarkanajam krāsas laukumam jāsakrīt ar lapas augšējo malu – pārējie attālumi tāpat kā versijai bez sarkanā krāsas laukuma

1.1.5. Savietošana ar citiem logotipiem

Lietojot logotipu uz materiāliem, uz kuriem tiek izvietoti arī citi logotipi, **jāņem vērā nosacījumi par minimālo brīvo laukumu ap ģerboni, kā arī par ģerboņa minimālajiem izmēriem.** Tāpat vērā ņemami pārējo izmantoto logotipu izmantošanas nosacījumi.

Paraugi no Grafiskā standarta:

1. variants:

 Ministru kabinets	 Kultūras ministrija	 Latvijas Nacionālais kultūras centrs		
	 RĪGAS DOME	 VALSTS KULTŪRĀS PĀPILNĒJUMS		
Pasākuma logo	Sadarbības partnera logo	Sadarbības partnera logo	Sadarbības partnera logo	Sadarbības partnera logo

2. variants

 Ministru kabinets	 Kultūras ministrija	 Latvijas Nacionālais kultūras centrs	Sadarbības partnera logo	Sadarbības partnera logo
			Sadarbības partnera logo	Sadarbības partnera logo
Pasākuma logo	 RĪGAS DOME	 VALSTS KULTŪRĀS PĀPILNĒJUMS	Sadarbības partnera logo	Sadarbības partnera logo

3. variants

 Ministru kabinets	Pasākuma logo	 RĪGAS DOME	Sadarbības partnera logo	Sadarbības partnera logo
			Sadarbības partnera logo	Sadarbības partnera logo

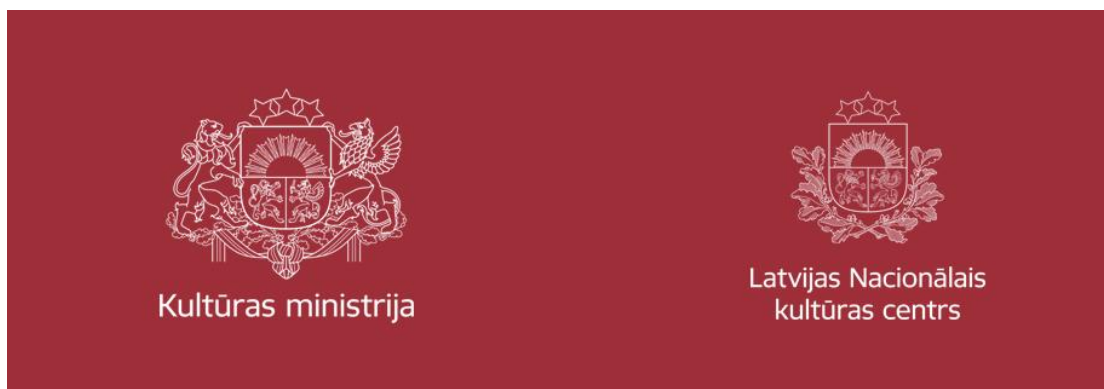
1.1.6. Ģerboņa izmantošana uz krāsaina fona

Logotipu ieteicams lietot pamatā uz balta vai gaiša fona.

Nav pieļaujama logotipa lietošana uz raiba fona.

Savukārt uz vienkrāsaina (Latvijas magones sarkanā vai cita) fona var izmantot kontūrzīmējuma (melnbalto) ģerboņa versiju.

Pareizi:

Nepareizi:

II Korporatīvā krāsa

Kultūras ministrijas un tās padotības iestāžu korporatīvā krāsa ir **Latvijas magones sarkanā** – tā simbolizē gara spēku, radošo intelektu, iedvesmu, aktivitāti.

Šī krāsa izmantojama dokumentu, uzskates materiālu un reprezentācijas priekšmetu noformēšanai (piemēram, teksta izcēlumiem, grafiskiem elementiem prezentācijās, infografikās, pārskata dokumentos u.c.).

Savukārt protokolārajai līnijai izmantojama zelta un sudraba krāsa.

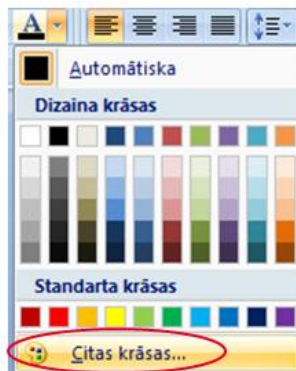
2.1. Izmantošanas nosacījumi

2.1.1. Kā atrast pareizo krāsu

Pareizo krāsu iespējams izvēlēties ar krāsu koda palīdzību.

MS Office programmās (Word, PowerPoint, Excel u.c.) jāizvēlas **RGB kods 228-0-43**:

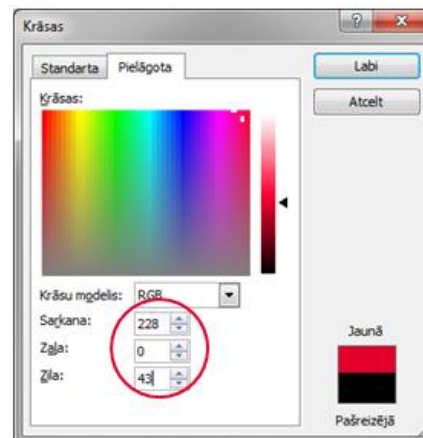
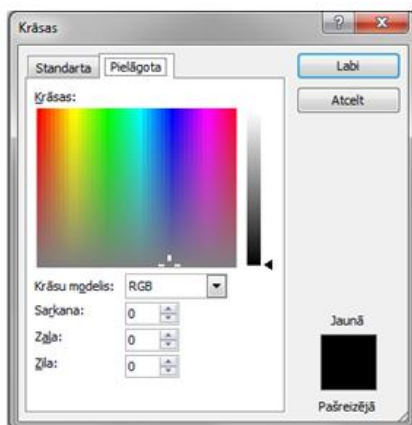
1. solis. Pie krāsas izvēles jāizvēlas “citas krāsas”/ “more colours”

2. solis. Jāizvēlas „pielāgotas”/„custom” krāsas

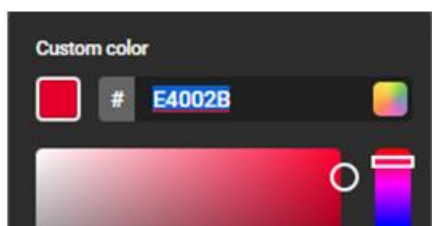
3. solis. Manuāli jāieraksta kods: Sarkana 228, Zaļa 0, Zila 43

Jaunākām programmām pie krāsu izvēles ir pieejams rīks krāsas kopēšanai – ar to iespējams pareizo krāsu nokopēt no sarkanā krāsas laukuma virs ģerboņa logotipā.

Dažādos tiešsaistes rīkos (piemēram, Infogram, Canvas, Piktochart u.c.) biežāk būs nepieciešams norādīt **hex kodu: #e4002b**

Piemēros no Infogr.am rīka:

2.2. Biežāk pieļautās kļūdas

2.2.1. MS Office standarta sarkanās krāsas izmantošana

Noformējot dokumentus, nereti tiek izmantota MS Office standarta sarkanā krāsa, jo to ir viegli iestatīt un tā ir līdzīga kultūras nozares korporatīvajai krāsai.

Tomēr šādi rīkoties nevajadzētu – ja dokumentā lietots arī logotips ar sarkano krāsas laukumu, atšķirība būs pamanāma un radīs neprofesionālu iespaidu.

Definētā – Latvijas magones – sarkanā krāsa ir tumšāka un vēsāka, attiecīgi atturīgāka un elegantāka nekā MS Office standarta sarkanā krāsa.

III Burtveidoli

Iestādes nosaukumam logotipā tiek izmantots burtveidols „*Robusta TL Pro*” – tas ir radīts Latvijā, tādējādi simboliski rāda Latvijas dizaina potenciālu un atbalstu Latvijā radītam produktam.

Šis burtveidols nav pieejams MS Office programmu standarta burtveidolu klāstā. Lai to izmantotu arī iestādes dokumentos, prezentācijās un citos materiālos, burtveidols „*Robusta TL Pro*” atsevišķi jāiegādājas.

Tādējādi Grafiskajā standartā definēti arī trīs bezmaksas burtveidoli, kas izmantojami valsts pārvaldes teksta materiālos:

- „*Times New Roman*”
- „*Verdana*”
- „*Times New Roman Italic*”

3.1. Izmantošanas nosacījumi

3.1.1. Times New Roman

Šis klasiskais burtveidols izmantojams iestādes oficiālajiem dokumentiem, piemēram, vēstulēm, līgumiem, normatīvo aktu projektiem u.c.

Times New Roman
Pamatojums: pārbaudīta vērtība, pieejamība.

Burtveidols labi piemērots gariem teksta dokumentiem, kā arī dokumentiem, kas lasāmi izdrukātā formātā, jo tā dizains (mazās svītriņas burtu apakšā, kas raksturīgas *serif* grupas burtveidoliem) palīdz lasītājam vieglāk ar acīm izsekot teksta rindai.

3.1.2. Verdana

Šo burtveidolu ieteicams izmantot tiešsaistes materiālos, piemēram, interneta vietnēs. Tāpat to paredzēts izmantot PowerPoint prezentācijās.

Verdana
Pamatojums: pieejamība, alternatīva burtveidolam *Robusta TL Pro*.

Atšķirībā no „Times New Roman”, šī burtveidola burtiem apakšā nav mazo līniju (*sans serif* grupas burtveidoli), tāpēc lasītājam ir vieglāk lasīt pa diagonāli, ar acīm meklējot atslēgas vārdus. Tieši šādā veidā cilvēki parasti lasa tiešsaistes tekstus, kā arī prezentācijas.

3.1.3. Times New Roman Italic

Burtveidolu paredzēts izmantot protokolārās līnijas dokumentiem.

Times New Roman Italic
Protokolārās līnijas burtveidols.
Pamatojums: pārbaudīta vērtība, pieejamība, elegances.

3.2. Biežāk pieļautās kļūdas

3.2.1. Nekonsekvence

Tekstam izvēlētais burtveidols jāievēro visā dokumentā. Uzsvāriem, piemēram, virsrakstu izcelšanai, vari izmantot citu burtveidolu, tomēr arī tad ir svarīgi, lai visiem viena līmeņa virsrakstiem vienmēr tiek izmantots viens un tas pats burtveidols. Kopumā vienā dokumentā nav ieteicams izmantot vairāk par diviem vai trim dažādiem burtveidoliem.

3.2.2. Nelatviskotu burtveidolu izmantošana

Tikai daļai no MS Office programmu un arī dažādu tiešsaistes rīku piedāvātajiem standarta burtveidoliem ir pieejama latviskota versija – ir izstrādāts dizains arī burtiem ar latviešu diakritiskajām zīmēm. Lietojot šādu burtveidolu, latviešu alfabētam raksturīgie burti tiks atveidoti citā veidolā nekā pārējais teksts

Īpaši bieži šī kļūme ir redzama PowerPoint prezentācijās, kad teksts kopēts no cita dokumenta.

Nelatviskota burtveidola izmantošana tekstiem latviešu valodā rada neprofesionālu un nevīžīgu iespaidu, tāpēc vienmēr jāpievērš uzmanība, vai visi burti tekstā ir ar vienādu dizainu.

Neuzkrītošs piemērs

Uzkrītošs piemērs

IV Papildu informācija

[Valsts pārvaldes iestāžu vienotas vizuālās identitātes grafiskais standarts](#) (.pdf)

4.1. Ģerboņa makets

Līdz ar Grafiskā standarta izstrādi, Valsts kanceleja katrai iestādei sagatavoja logotipus dažādos formātos, lai atvieglotu to lietošanu. Ikdienā tiek izmantoti šie gatavie faili (KM logotipi dažādos formātos pieejami KM interneta vietnē: <https://www.km.gov.lv/lv/ministrija/km-logo>).

Ja tomēr nepieciešams logotipu izgatavot patstāvīgi, detalizēts apraksts pieejams Grafiskā standarta 88. lpp.

4.2. Vienotās identitātes krāsas

Ja materiālu sagatavošanai nepieciešami citi krāsu kodi (nevis rokasgrāmatā minētie RGB un hex), tie, tāpat kā visu pārējo nozaru krāsu kodi atrodami Grafiskā standarta 28.lpp.

4.3. Ilustratīvie paraugi

No 117. līdz 128. lpp. Grafiskajā standartā ietverti ilustratīvi paraugi, kā vienotā vizuālā identitāte var tikt izmantota, piemēram, dokumentu un reģistru mapēm, darba apliecībām, tīmekļa vietnēm u.c. materiāliem.

No 131. līdz 139. lpp. Grafiskajā standartā ietverti ilustratīvi paraugu protokolārās līnijas priekšmetiem, piemēram, ielūgumiem, galda kartēm u.c.

No 141. līdz 158. lpp. Grafiskajā standartā ietverti ilustratīvi paraugi **suvenīriem**. Attiecībā uz suvenīru izgatavošanu, definēti šādi pamatprincipi:

- Valsts pārvaldes reprezentatīvajiem materiāliem ieteicams izvēlēties Latvijā dizainētas un ražotas lietas, katru gadu pārskatot jaunpienākušos dizaina produktus.
- Ikdienas reprezentācijas materiālu klāsts ir veidots, lai apliecinātu valsts vienoto vizuālo identitāti ikdienas darbā valsts pārvaldē, piemēram, rakstāmpiederumi, papīrs, plānotājs.
- Vizuālās identitātes lietojums nestandarta situācijās, izmantojot nestandarta tehnoloģijas un materiālus, jāizskata individuāli, izvērtējot materiālu kvalitāti un ilgtspēju un saglabājot definētos grafiskā standarta principus vienota valsts pārvaldes tēla reprezentācijai.
- Ģerboni nedrīkst drukāt uz īslaicīgas lietošanas materiāliem, piemēram, ietinamā papīra, alkohola, pārtikas iesaiņojuma.
- Ģerboni nedrīkst drukāt uz maza izmēra priekšmetiem, kur apgrūtināta tā pilnvērtīga un kvalitatīva attēlošana.